

Razumkov
centre

РІЧНИЙ ЗВІТ - 2022

Київ - 2023

ЗМІСТ

3	Вступне слово
5	Про Центр Разумкова
8	Проектна діяльність Центру Разумкова
8	◆ Загальноцентрівські проекти
16	◆ Економічні та соціальні програми
42	◆ Енергетичні програми
43	◆ Політико-правові програми
45	◆ Програми зовнішньої політики та міжнародної безпеки
50	◆ Соціологічна служба
53	Заходи, організовані та проведені Центром Разумкова
65	Участь у міжнародних заходах
98	Центр Разумкова в цифрах
99	Фінансування та видатки Центру Разумкова у 2022 р.
100	Центр Разумкова: команда та контакти

ВСТУПНЕ СЛОВО

2022 для України став роком найбільших випробувань з моменту проголошення її Незалежності. Широкомасштабна російська агресія, що розпочалася 24 лютого 2022 р., докорінно змінила звичний спосіб життя держави та суспільства, кожного громадянина. Центр Разумкова не став винятком. 23 лютого 2023 р. експерти ще готувалися до запланованої на наступний день презентації традиційних щорічних «Підсумків і прогнозів», 24 лютого розпочалася війна, і двоє експертів Центру – директор політико-правових програм Віктор Замятін і провідний експерт Олексій Розумний у перші дні вступили добровольцями до лав Збройних Сил України.

Але Центр не припинив свою діяльність ні на день. Головним напрямом роботи на початку війни став медійний. Від перших годин російського вторгнення експерти Центру, незважаючи на час доби, коментували вітчизняним і зарубіжним ЗМІ події на фронті, зовнішньополітичні процеси навколо України, ситуацію в економіці й суспільстві. Попри те, що експерти опинилися в різних регіонах України і за її межами, менш ніж за тиждень між усіма співробітниками та керівництвом була налагоджена постійна комунікація й координація дій. Відновилася аналітична робота. Соціологічна служба у березні-травні 2022 р. першою провела опитування біженців на кордоні. Сайт Центру постійно поповнювався публікаціями експертів.

Центр вдячний своїм надійним партнерам – представництвом фондів Конрада Аденауера, Ганса Зайделя, Фрідріха Науманна за підтримку, надану у найбільш складний період. Повноцінне відновлення роботи Центру стало можливим завдяки інституційній підтримці, наданій в рамках проєкту «Долучайся», що фінансується USAID та здійснюється РАСТ в Україні, та програмою MATRA, що фінансується Посольством Королівства Нідерландів в Україні. Мірою звільнення території України від загарбника, виникли умови для повернення Центру до звичного режиму роботи і проєктної діяльності. З 23 червня 2022 р. більшість експертів вперше від початку війни відновили роботу в офісі в Києві.

У 2022 р. Центр зосередив увагу на трьох головних напрямках роботи: експертному інформуванні громадян України та міжнародної спільноти про перебіг війни з росією та її наслідки, протидії фейкам та дезінформації з боку країни-агресора; адвокації потреб України на міжнародних «майданчиках», участі в обговореннях на експертному рівні питань міжнародної допомоги Україні; підготовці рекомендацій для органів влади, міжнародних організацій, країн-партнерів з питань посилення спроможності України у протидії агресії, подолання її наслідків та повоєнного відновлення, досягнення стабільної безпеки у майбутньому. Центр активно співпрацював з органами влади України, працюючи у консультативно-дорадчих органах і експертних групах, вів активну міжнародну діяльність у складі мереж TEPESA, T-20, U4U, беручи участь у міжнародних заходах в Україні та за її межами, підтримуючи експертні зв'язки з аналітичними центрами з інших країн.

Попри зумовлені війною складнощі, у 2022 р. Центру вдалося оновити перелік і формати аналітичних публікацій, започаткувати випуск щомісячного аналітичного огляду, забезпечити постійне наповнення англомовної версії сайту Центру, встановити нові зв'язки та партнерства з українськими та зарубіжними аналітичними центрами, налагодити роботу телеграм-каналу та твіттера. Центр вчасно виконав усі сім запланованих повномасштабних дослідницьких проєктів, провів вісім загальнонаціональних соціологічних досліджень, здійснив традиційний переклад Щорічника СІПРІ. Експерти Центру за підтримки проєкту ENGAGE пройшли тренінги з візуалізації даних та використання соціальних мереж для презентації результатів досліджень. У листопаді 2022 р. Центр переїхав до нового офісного приміщення.

Центр Разумкова продовжує працювати заради перемоги України над ворогом, здійснює дослідження, покликані прискорити процес повоєнного відновлення країни й одночасного її реформування, необхідного для реалізації стратегічних цілей європейської і євроатлантичної інтеграції.

Юрій ЯКИМЕНКО,
Президент Центру Разумкова

ПРО ЦЕНТР РАЗУМКОВА

Центр Разумкова (Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова) – недержавна аналітична інституція, заснована в 1994 р. Олександром Разумковим. Під дахом Центру були зібрані кращі аналітики країни з різних сфер: безпеки, оборони, економіки, права та міжнародних відносин.

Олександр Разумков помер 29 жовтня 1999 р. Він заклав міцний фундамент для ствердження та розвитку кращого аналітичного центру країни. 24 жовтня 2000 р. рішенням зборів засновників Центру присвоєно ім'я Олександра Разумкова.

Центр Разумкова є однією з небагатьох українських багатoproфільних аналітичних інституцій. Його дослідження охоплюють головні напрями державної політики та розвитку. Аналітична робота Центру містить практичні пропозиції та рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування.

Багато років Центр Разумкова входить до числа кращих аналітичних інституцій світу. За рейтингом Програми аналітичних центрів та громадянського суспільства (TTCSP) Інституту Лаудера Університету Пенсильванії у щорічному рейтингу «Global Go to Think Tank Index Report» Центр Разумкова двічі поспіль визнавався найкращим аналітичним центром Центральної та Східної Європи (2019 і 2020 рр.) та досяг 40-ї позиції серед найкращих аналітичних центрів світу.

Центр Разумкова у своїй діяльності керується принципами реалізму та прагматизму, політичної незаангажованості, активного впливу на державну політику, високої якості та оперативності підготовки матеріалів, відповідальності за їх якість і добросовісність.

Експерти Центру поєднують ґрунтовні теоретичні знання і практичний досвід, набутий під час роботи в органах влади, дипломатичних установах, державних компаніях, масмедіа, а також на військовій службі, у науковій та викладацькій діяльності.

Ми вбачаємо свою місію у сприянні становленню України як демократичної, правової, соціальної європейської держави,

розвитку громадянського суспільства, підвищенні якості життя громадян, підвищенні міжнародного авторитету Української держави та реалізації її національних інтересів.

Стратегічними цілями Центру Разумкова є:

- ✓ Забезпечення високої якості аналітики та експертизи Центру, його здатності здійснювати дослідження найбільш актуальних питань суспільного розвитку країни, глобальних, європейських та регіональних проблем відповідно до світових стандартів, розробляти політичні рекомендації для їх розв'язання.
- ✓ Посилення впливу на формування політичного порядку денного в країні, на зміст і засоби реалізації державної політики у різних сферах, у т. ч. через вироблення нових форматів представлення результатів досліджень, напрацювання нових каналів комунікацій, посилення присутності в «традиційних» та «нових» медіа.

- ✓ Зміцнення авторитету у світовій аналітичній спільноті, встановлення стабільних партнерських відносин з провідними аналітичними центрами Європи, США, інших регіонів, постійна участь у міжнародних дослідницьких мережах та проектах.

Ми проводимо дослідження у таких головних сферах: внутрішня та правова політика, державне управління, зовнішня політика та міжнародні відносини, національна безпека, обороноздатність та військове будівництво, соціально-економічний розвиток, міжнародна та регіональна безпека. Центр Разумкова має власну соціологічну службу, дослідження якої мають високий ступінь довіри вітчизняних і зарубіжних замовників. Регулярно проводяться загальнонаціональні та експертні опитування.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ЗАГАЛЬНОЦЕНТРІВСЬКІ ПРОЄКТИ

Україна 2021-2022: помірні досягнення, масштабні загрози

Аналітичну доповідь підготовлено в рамках щорічного проекту Центру «Підсумки і прогнози». У ній окреслюються основні події, процеси та тенденції, що мали місце в різних сферах суспільного життя в Україні в 2021 р., їх наслідки з точки зору перспектив розвитку країни у 2022 р. Наводяться дані соціологічних досліджень щодо оцінок громадянами розвитку ситуації у країні та перебігу реформ (українською та англійською мовами).

Читати:

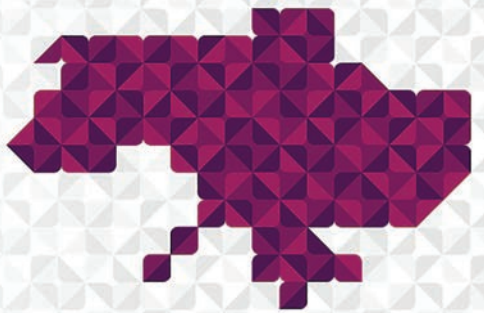
<https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-PIDSUMKI-PROGNOZI-UKR-ENG.pdf>

«Інституційна підтримка» за сприяння «Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

Метою проєкту «Інституційна підтримка» є підвищення організаційної стійкості, експертних і комунікаційних можливостей Центру Разумкова для забезпечення ефективного інформування громадян України та міжнародної спільноти про перебіг та наслідки російсько-української війни, перспективи мирного врегулювання і повоєнну відбудову.

Програма сприяння
громадській активності
Долучайся!

У рамках проєкту «Інституційна підтримка» Центр зосереджувався на таких основних напрямках діяльності: забезпечення ефективної та стабільної діяльності Центру; підвищення рівня поінформованості населення України та міжнародної спільноти про перебіг війни, ситуацію в Україні у різних сферах, підвищення рівня громадянської освіти жителів України, протидія фейкам та дезінформації з боку країни-агресора. Для цього експерти Центру на регулярній основі готують публікації: аналітичних статей, інтерв'ю, коментарів, постів у вітчизняних та іноземних ЗМІ.

Так, від початку реалізації проєкту у 2022 р. було опубліковано понад 300 статей, інтерв'ю, коментарів (у т. ч. й відеокоментарів), зокрема, в таких виданнях та медіа як: Новое Время, Обозреватель, УНІАН, UNN, Апостроф, Український інтерес, Радіо Свобода, Главред, Перший західний, РБК-Україна, BBC Україна, BBC News, Financial Times, Freedom, Ліга.net, Der Standart, Ming Pao, etvpluss, rp.pl, EL PAIS, Al Jazeera, La Repubblica, WION та ін. Для додаткового анонсування про вихід нових статей чи інтерв'ю та для інформування про події відбувається розсилка Ньюслеттера Центру українською та англійською мовами.

Для виконання своєї місії Центр Разумкова спрямовує свою діяльність на різні цільові групи. Для їх охоплення, окрім ЗМІ, Центр використовує свій сайт, фейсбук-сторінку, ютюб-канал, телеграм-канал, акаунт у твітер.

Проект «Російсько-український конфлікт: від війни до миру» за підтримки Програми MATRA, що фінансується Посольством Королівства Нідерландів в Україні.

Мета проєкту: незалежний, комплексний моніторинг та аналіз офіційної політики в різних сферах, експертиза та розробка політичних рекомендацій, які сприятимуть реалізації урядової політики, спрямованої на протидію російській агресії, зміцнення соціальної та економічної стабільності в Україні під час війни, забезпечення соціальних послуг та гуманітарних потреб громадян, найбільш сприятливе політико-дипломатичне вирішення конфлікту, а також постконфліктну відбудову та розвиток.

У рамках проєкту започатковано випуск нового видання – щомісячного аналітичного огляду **«Україна: від війни до миру та відновлення. Аналітичні оцінки»**.

Видання на щомісячній основі публікує результати моніторингу, аналізу та експертних оцінок найважливіших дій і рішень владних інститутів України, міжнародних партнерів України, ключових міжнародних організацій, з питань, що стосуються опору України російській агресії, досягнення миру та сприяння відновленню нашої країни як зараз, так і у повоєнній перспективі.

У виданні досліджуються різні сфери, такі як безпека і оборона, зовнішня політика, економіка та енергетика, соціальні і гуманітарні проблеми, питання конституційно-правового характеру, а також публікуються найбільш цікаві результати опитувань громадської думки, експертних опитувань, що проводяться Центром Разумкова.

Станом на грудень 2022 р. опубліковано чотири випуски:

У вересні відбулася низка подій як на полі бою, так і в політичній сфері, що матимуть найбільший вплив на подальший перебіг і перспективи врегулювання конфлікту: успішна контрнаступальна операція на північно-східному напрямку, оголошення часткової мобілізації на території росії; псевдореферендуми на тимчасово окупованих територіях і рішення кремля про «приєднання» їх до складу росії. Зазначені вище події дали поштовх черговій хвилі ескалації конфлікту. З огляду на оснащення конвенційних воєнних інструментів росії, дедалі актуальнішою стала загроза застосування ядерної зброї. Водночас, попри негайні ризики ескалації, вони матимуть важливий, хоча й неоднозначний, вплив на динаміку та перспективи врегулювання конфлікту в більш тривалій перспективі.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/11/10/2022-MATRA-SEPTEMBER.pdf>

Чергова хвиля ескалації російсько-українського конфлікту, що розпочалася у вересні, ознаменувалась як зростанням інтенсивності бойових дій вздовж усієї лінії зіткнення, так і збільшенням масованих російських атак на невійськові об'єкти. Кремль також нарощував зусилля з метою тиску на міжнародну спільноту, застосовуючи весь наявний набір інструментів від «енергетичної зброї» до ядерного шантажу. На динаміку бойових дій у жовтні суттєво впливав природний фактор. Обидві сторони конфлікту намагалися досягти максимальних здобутків до початку осінньо-зимового періоду. Станом на кінець жовтня, стала абсолютно очевидною перспектива переходу війни у 2023 р. на позиціях, що сформується на кінець осені 2022 р.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/11/10/2022-MATRA-OCTOBER.pdf>

Українські сили оборони протягом листопада 2022 р. утримували ініціативу на театрі воєнних дій, закріпивши успіх попередніх осінніх місяців та здійснивши масштабну чергову наступальну кампанію зі звільнення правобережжя Дніпра включно з обласним центром м. Херсон. Найбільш інтенсивні бойові дії відбувалися на східному напрямку, де російська сторона не припиняла активних спроб наступу з незначними тактичними здобутками. За неспроможності досягти успіхів на полі бою, російське командування продовжило завдавати масованих ракетних атак на об'єкти енергетичної інфраструктури.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/12/10/2022-MATRA-November.pdf>

Протягом грудня спостерігалася відносна стабілізація лінії фронту або ж радше оперативна пауза з маловагомими тактичними змінами на окремих ділянках. Погодні умови хоча й знизили інтенсивність бойових дій, але були, імовірно, лише одним із кількох факторів обмеження спроможностей сторін до здійснення наступальних операцій. Дедалі помітнішим є вплив ресурсних обмежень (людських і матеріальних) як на стратегію, так і на тактику бойових дій. Загальна воєнно-політична ситуація на кінець грудня свідчить про підготовку сторін до чергової хвилі ескалації конфлікту

протягом найближчих місяців або тижнів (II половина січня – початок березня 2023 р.). Низка заяв і рішень російського військово-політичного керівництва стосовно збільшення загальної чисельності армії, створення нових військових округів, десятків нових дивізій і бригад свідчить про де-факто тотальну воєнну мобілізацію.

Також в рамках проекту готуються квартальні тематичні доповіді з аналізом основних проблем у зазначених вище сферах, передбачено проведення соціологічних та експертних опитувань.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/12/27/2022-MATRA-December.pdf>

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства

У виданні міститься інформаційно-аналітична доповідь, що складається з п'яти розділів. У кожному розділі наведені результати дослідження впливу російської агресії на українське суспільство, аналіз прямих та опосередкованих наслідків війни на зайнятість, рівень життя населення, сферу соціального захисту та ринок праці. Аналізується вплив війни на соціальне самопочуття громадян, які стали тимчасово переміщеними особами. У дослідженні також розглядаються інструменти державної політики та ефективність державних антикризових заходів, спрямованих на підтримку населення України (особливо ВПО). Видання орієнтовано на широке коло читачів: урядовців, наукових працівників, викладачів і студентів.

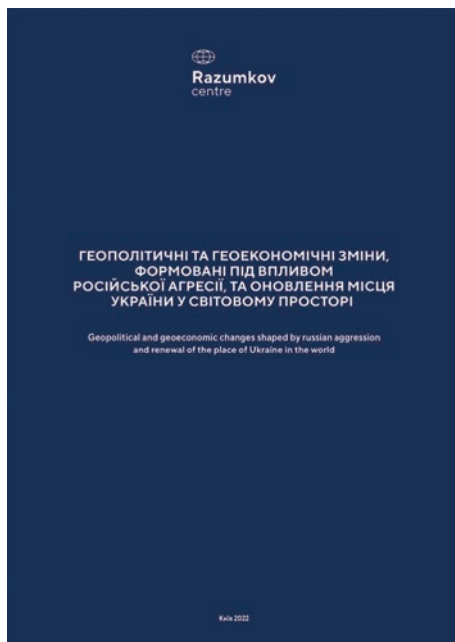

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf

Геополітичні та гео економічні зміни, формовані під впливом російської агресії, та оновлення місця України у світовому просторі

У виданні міститься інформаційно-аналітична доповідь, що складається з п'яти розділів. У кожному розділі наведені результати дослідження впливу російської агресії на українське суспільство, аналіз прямих та опосередкованих наслідків війни на зайнятість, рівень життя населення, сферу соціального захисту та ринок праці. Аналізується вплив війни на соціальне самопочуття громадян, які стали тимчасово переміщеними особами. У дослідженні також розглядаються інструменти державної політики та ефективність державних антикризових заходів, спрямованих на підтримку населення України (особливо ВПО). Видання орієнтовано на широке коло читачів: урядовців, наукових працівників, викладачів і студентів.

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_TRANSFORMANS_UKR.pdf

Загальний огляд гуманітарної ситуації в Україні

Військова агресія рф проти України викликала різке зростання гуманітарних потреб та гуманітарну кризу, наслідки якої для населення України є руйнівними. Гуманітарна ситуація в Україні дедалі стрімко погіршується, а в окремих містах сягає катастрофічних масштабів. Постачання базових товарів і послуг на значній частині території країни призупинилося, цивільне населення вимушено тікає від бойових дій. Географічні масштаби бойових дій є значними, агресор вдається до невибіркових обстрілів та свідомого ураження гуманітарних об'єктів. Подальше розширення конфлікту поглибить гуманітарні проблеми мільйонів українців.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/07/05/2022_ANALIT_ZAPIS.pdf

Велика Британія після Brexit – не все пропало

Велика Британія одна з перших прийшла на допомогу Україні. Хоча країна останніми роками дещо знизила економічну динаміку, однак, не вагаючись, почала витратити значні ресурси (політичні, військові, економічні) на боротьбу проти російського загарбника. А Прем'єр-міністр Великої Британії став одним з тих лідерів, якому **українці найбільше симпатизують і найбільше вдячні**. Тим більшим було розчарування українців від оголошення про відставку Б. Джонсона. Про чинники і складові такого рішення (зауважимо, яке може бути далеко від практичного втілення) вже є багато коментарів. Тут ми звернемося до короткого аналізу економічних процесів у країні, які також можуть слугувати оцінкою дій британського Прем'єра.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/07/11/gre_bri.pdf

Гендерна перспектива сфери охорони здоров'я в Україні

Незважаючи на значний прогрес, досягнутий попередніми роками, Україна все ще стикається з різними проблемами у сфері гендерної рівності та ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок. Під час розробки реформ системи охорони здоров'я гендерна нерівність залишається поза увагою, а питання вимірювання гендерної нерівності у сфері охорони здоров'я практично не порушуються. Накопичений рядом країн, а також міжнародними організаціями досвід з інтеграції комплексного гендерного підходу в реформування системи охорони здоров'я залишається незатребуваним.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/07/15/we_act_medical_ukr_report.pdf

Дослідження «Гендерна перспектива сфери охорони здоров'я в Україні» було проведено для того, щоб виявити можливості для усунення гендерних розривів у системі охорони здоров'я; підвищити потенціал відповідальних осіб центральних органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадянського суспільства (ОГС) для просування гендерної рівності, боротьби із гендерними стереотипами та надання якісних послуг з охорони здоров'я різним групам населення. Матеріали дослідження доповняють гендерний профіль країни з акцентом на гендерний вимір реалізації програм АА/DCFTA (The Deep and Comprehensive Free Trade Area) співробітництва/допомоги ЄС в Україні.

Проведення дослідження та публікація звіту підготовлена в рамках програми «WE ACT: діємо задля жінок та їхніх можливостей», що впроваджується Фондом ООН у галузі народонаселення, UNFPA за фінансової підтримки Європейського Союзу. Матеріали, висновки та рекомендації даного дослідження відображають погляди авторів та не обов'язково відображають офіційну позицію UNFPA та Європейського Союзу.

Гендерна перспектива сфери захисту довкілля в Україні

Дослідження відмінностей впливу проблем навколишнього середовища на жінок та чоловіків набуває дедалі більшого значення через зміни в підходах до економічної діяльності, зміни соціальних стандартів і цінностей, урбанізацію на глобальному та місцевому рівнях. Як відбувається взаємодія жінок, чоловіків та навколишнього середовища? Чи можливо використовувати гендерний підхід у вирішенні екологічних проблем? Чи є зв'язок між гендерною дискримінацією та екологічними кризами? Чи впливають гендерні стереотипи на споживацьку поведінку громадян? Ці та багато інших питань складають гендерну проблематику у сфері охорони довкілля та навколишнього середовища.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/07/15/we_act_ecology_ukr_report.pdf

Дослідження «Гендерна перспектива сфери захисту довкілля в Україні» було проведено для того, щоб виявити можливості для усунення гендерних розривів у сфері захисту довкілля: використання практик, дружніх до навколишнього середовища, мінімізація негативного впливу зміни клімату та забруднення довкілля на жінок і чоловіків, справедливий розподіл коштів та збільшення участі жінок у системі ухвалення рішень у сфері охорони довкілля. Матеріали дослідження доповняють гендерний профіль країни з акцентом на гендерний вимір реалізації програм АА/DCFTA (The Deep and Comprehensive Free Trade Area) співробітництва/допомоги ЄС в Україні.

Проведення дослідження та публікація звіту підготовлена в рамках програми «WE ACT: діємо задля жінок та їхніх можливостей», що впроваджується Фондом ООН у галузі народонаселення, UNFPA за фінансової підтримки Європейського Союзу. Матеріали, висновки та рекомендації даного дослідження відображають погляди авторів та не обов'язково відображають офіційну позицію UNFPA та Європейського Союзу.

Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації

Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху факторів виробництва, у т. ч. робочої сили, призвівши до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування.

Проблеми в економіці у поєднанні зі значними внутрішніми переміщеннями та потоками біженців, призводять до масштабних втрат у сфері зайнятості та доходів. Зростання рівня безробіття, соціальне відчуження, гендерна нерівність, дискримінація на робочому місці, у т. ч. по відношенню до молоді, поширення бідності – серед головних негативних соціальних наслідків війни.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf>

Навколо дорогого долара

Після двох десятиліть років коливань долар нарешті досяг паритету з євро. Звичайно, ситуація, коли долар зрівнявся у вартості з євро, матиме вплив на глобальні фінансові, валютні та й економічні процеси в середньо- і довгостроковій перспективі, призведе до перерозподілу потоків товарів і капіталів, а з тим і сфер впливу (не лише економічних, але й політичних). Щоб оцінити напрями вказаного перерозподілу вкажемо на вагомні чинники і складові зміцнення долара.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022_navkolo_dollar_yur.pdf

Ринок праці в Україні після війни: тенденції та прогнози

Повномасштабна війна росії проти України, що стала продовженням військового вторгнення у 2014 р., спричинила масштабні людські та економічні втрати. Величезні потоки вимушених внутрішньо та зовнішньо переміщених осіб, суттєво змінила ситуацію на ринку праці. У травневому звіті Міжнародної організації праці зазначено, що внаслідок повномасштабного вторгнення 4,8 млн українців втратили роботу, що дорівнює 30% зайнятості в Україні у довоєнний період.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/31/2022-ANALIT-ZAPIS-MARKEVICH-FIN.pdf>

Українські біженці на кордоні: перший досвід спілкування (березень–травень 2022р.)

Війна в Україні призвела до спалаху однієї з найстрімкіших криз вимушеного переміщення населення, яку Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН) визнає, як найбільшу «кризу біженців з часів Другої світової війни». Найбільше людей виїхали з України у проміжку з 27 лютого до 9 березня 2022 р., коли щоденно з країни виїжджали понад 150 000 людей. 6 березня кордон перетнули 210 526 осіб, що є найбільшим показником за один день. З України виїхало 1,4 млн (18,8%), майже кожна п'ята дитина.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/08/01/2022_08_01_ANALIT.pdf

Оновлення двополярності світу?

Глобалізація, яка прискорилась з початку 1990 р., крах світової соціалістичної системи, економічне зростання висхідних країн, здавалося, зруйнували двополюсну модель світу, яка до цього уособлювалась США і СРСР. Взаємне проникнення економік, капіталів, знань і культур унаслідок руйнації бар'єрів, вважалося, стане одним з вагомих чинників формування і розширення багатопольярного світу, в якому з'являться нові лідери, нові системи управління, що надасть світовому розвитку додаткових імпульсів.

І на початку тисячоліття склалося середовище, яке вказувало дійсно на можливості формування багатопольярного світу. США, ЄС, Китай, Росія, Індія – кожна з країн та угруповань мала амбіції посісти лідируючі позиції у світовій політиці та економіці. З кожним потенційним лідером також пов'язувалася низка партнерських країн або країн-сателітів.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/08/15/2022_ANALIT_ZAPIS_Yurchyshyn.pdf

Протистояння двох великих економік – український слід

Не є дивиною те, що значна частина подій і процесів як глобального, так і міждержавних рівнів сприймається та оцінюється крізь призму російського вторгнення, боротьби України за незалежність і ставлення тієї чи іншої країни до агресії. Події в Україні не лише вплинули на зміцнення європейської єдності, але й посилили поляризацію між двома великими, хоча й далекими, країнами – Китаєм і Японією. І не викликає сумніву, від того, наскільки вдасться зберегти неконфронтаційні відносини другої і третьої економік світу, залежить спокій в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, а відтак і в усьому світі.

Хоча політична напруженість між Китаєм і Японією триває вже не одне десятиріччя, однак останнім часом конкурентне змагання між двома країнами посилює економічні виклики для обох країн. І економічна динаміка, набута взаємозалежність економік, помножені на якість людського капіталу, значною мірою (на противагу політичним факторам) визначатимуть характер розвитку регіону (а з тим – і світу). Звичайно, якщо політичні пристрасті не стануть на заваді.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/08/16/2022_ANALIT_ZAPIS_Yurchyshyn_4.pdf

Професія військового в умовах змін ринку праці в Україні

Історія воєнних конфліктів свідчить, що вони можуть бути як короткочасними, так і тривалими: деякі досить швидко закінчуються миром, інші – затягуються на роки.

Війни є подібними до стихійних лих, що виникають несподівано, але, на відміну від швидкоплинних природних катаклізмів, війни можуть тривати роками і навіть десятиліттями. В. Мюррей у «Війна, стратегія та військова ефективність» писав: «Війна – неймовірно складна, найвибагливіша в інтелектуальному та моральному плані робота». Відтак, неправильне мислення на кожному рівні війни може призвести до смерті незліченного числа людей.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/08/29/2022_ANALIT_ZAPIS_MARKEVICH_2.pdf

Біженці і «податкова пастка»: питання збереження резидентності України при виїзді за кордон

Через війну значна чисельність українців виїхала до Європи та отримала там тимчасовий прихисток. Також громадяни України отримують і право на працевлаштування в країнах перебування.

Наразі широкого обговорення набула проблема того, що українці, які тривалий час знаходяться в країнах ЄС, куди виїхали після вторгнення РФ, та які отримують певний дохід, отримують статус податкового резидента країни перебування. Це означає, що громадяни України мають сплачувати податки в тій країні, в якій знаходяться.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/09/01/2022_ANALIT_ZAPIS_PISHULINA_6.pdf

Про формування базису відновлення

Практично узгодженим є положення про те, що відбудову країни потрібно починати вже зараз, не чекаючи закінчення бойових дій, яким би складним і суперечливим завданням це не здавалося. Також узгодженим є бачення того, що, по-перше, країна потребує докорінного ідеологічного і практичного оновлення соціально-економічного середовища, по-друге – риси і характеристики нової країни мають повністю вписуватись у завдання євроінтеграційного курсу, закріпленому в Конституції України.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/09/05/2022_ANALIT_ZAPIS_Yurchyshyn_6.pdf

Зауваження до макроекономічного прогнозу

Представлення макроекономічного прогнозу країни в умовах продовження війни та відсутності належної статистичної інформації видається досить ризиковим, зважаючи на високу ймовірність непередбачених подій чи процесів, які суттєво вплинуть на соціально-економічне середовище країни. Поряд з цим, оцінювання поточних ситуацій і найближчих перспектив неодмінно спонукає до пошуку відповідей на питання «що далі?», «до яких змін слід готуватися?», «наскільки досяжними є бажані орієнтири?» (як на державному рівні, так і на рівні домогосподарств), що вкрай важливо для пошуку шляхів розвитку країни.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/09/07/2022_ANALIT_ZAPIS_Yurchyshyn_7.pdf

Знову про процентну ставку та інфляцію

Нещодавно ми зверталися до інфляційної проблематики на глобальному та національному рівнях, а також ролі ставок центральних банків у протидії нарощуванню інфляції. Нагадаємо, висока інфляція, утримувана у провідних розвинутих економіках, у т.ч. США та ЄС, влітку 2022р., змусила центральні банки відмовитись від політики низьких (нульових) процентних ставок, яка практикувалась у коронавірусний період, і запровадити інструменти, спрямовані на посилення монетарної строгості.

Одним з найдієвіших антиінфляційних інструментів виступає підвищення базових ставок національними центральними банками. При цьому, центральні банки країн з великими економіками зорієнтовуються на політику Федерального резерву США (ФЕД), який значною мірою визначає напрями розвитку глобальної фінансової системи. Нинішні заходи ФЕД протидії глобальним інфляційним шокам, як і слід очікувати, ініціюють зміни в політиці центральних банків інших країн.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/09/26/2022_ANALIT_ZAPIS_Yurchyshyn_8.pdf

Україна: від протидії агресії до відновлення та розвитку

Своєю мужньою боротьбою за незалежність Україна прискорила глобальне усвідомлення пріоритетів людського розвитку та важливості захисту свободи та справедливості. Вона відкоригувала пріоритети та партнерства, заохочувала створення оновлених альянсів та інституцій і посилила визнання цінностей цивілізації світовим співтовариством.

24 лютого 2022 р. Україна перегорнула сторінку світової історії людства. Раніше країна відігравала другорядну роль у світовій політиці та економіці, а зараз стала одним із її провідних гравців. Події в Україні, по суті, розділили всі країни

світу на дві великі частини. Критеріями цього поділу є, з одного боку, — як країна реагує на агресію, наскільки вона готова допомогти країні-партнеру та підтримувати жорсткі санкції проти агресора, а з іншого — наскільки країна залишається «байдужою» до неспровокованих агресивних дій однієї країни проти іншої або навіть приймає виправдання агресора.

Переможна боротьба України з російською агресією стала політично важливим стабілізуючим чинником і сприятиме безпеці та територіальній цілісності багатьох країн, а отже постане як важливий чинник мирного розвитку світу.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/08/22/2022_ANALIT_Yurchyshyn_5_ENG.pdf

Новий проект Закону про працю: головні нововведення та наслідки їх запровадження

У травні 2022 р. відповідно до Закону України «Про делегування законодавства України» від 21 квітня 2022 р. Кабінет Міністрів отримав завдання розробити протягом одного року та внести на розгляд Парламенту проект Трудового кодексу. У вересні 2022 р. Міністерство економіки оприлюднило для громадського обговорення проект Закону «Про працю».

Метою законопроекту заявлені делегування законодавства про працю, створення рівних правил на ринку праці й балансування інтересів працівників і роботодавців, надання стимулів для розвитку соці-

ально відповідального бізнесу, інвестування в національну економіку, спрощення входу-виходу з трудових відносин у поєднанні з ефективними механізмами захисту від раптової втрати роботи, полегшення пошуку нової роботи та зниження рівня безробіття.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/10/22/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-7.pdf>

Як використати курсову динаміку

Сьогодні, коли американський долар демонструє усталені тенденції до зміцнення відносно практично всіх світових валют, множаться сценарії впадання у депресивність економік багатьох країн унаслідок зростання інфляції, занепаду світової торгівлі, уткання капіталів, зростання боргових дисбалансів та ін.

Між тим, фактично жодна країна світу не застрахована від можливого «негативного» тиску на її національну валюту. І якби дійсно кожне послаблення (навіть значне) національної валюти виявлялось руйнівним для національних чи світових фінансів і еконо-

міки, то й про глобальний розвиток зовсім би не йшлося. Однак у дійсності за будь-яких обставин уряди «успішних» країн намагаються отримати вигоди від ситуації, що розгортається, причому зовсім не шляхом протидії валютному тиску. Радше використовуючи валютні зміни для раціональних заходів сприяння підприємницькій активності та підтримці добробуту.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/10/31/2022-ANALIT-ZAPIS-Yurchyshyn-9.pdf>

Відновлення України: точка відліку і напрями дій влади

Уже стало звичним, що багато подій і процесів глобального та національного розвитку ми оцінюємо в контексті «до» та «після». 24 лютого 2022 р., на жаль, справдилися найгірші очікування – путінський режим повністю виявив свою агресивну, антилюдську, неоімперську сутність. Вперше від часів Другої світової війни на європейському континенті розпочалася повномасштабна війна, яка загрожує перейти у Третю світову. І за неї відповідальна одна країна – росія.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/11/10/2022-MATRA-IV-KVARTAL.pdf>

Система пенсійного забезпечення громадян: чи можна врятувати пенсії для українців

За умов погіршення соціально-економічного самопочуття більшості населення України, спричиненого російською агресією, пенсійна тема набуває особливої актуальності. Слід визнати, що система солідарного пенсійного страхування в Україні перебуває в кризі, а її майбутнє є невизначеним.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/11/15/sys_pens_zab.pdf

Економічні ознаки та особливості осені 2022р.

24 листопада 2022 р. виповнилось 9 місяців повномасштабної російської агресії. Україна втратила тисячі життів, зруйновано тисячі міст і сіл, непоправних збитків зазнав бізнес, пошматовано систему соціального захисту. Попри бойові дії, які продовжуються на Сході і Півдні, Україна, завдяки підтримці і допомозі міжнародних партнерів, зуміла утримати економіку країни від краху, і упродовж осінніх місяців демонструє, хоча й хиткі, але все ж позитивні ознаки стабілізації. Міністерство економіки оприлюднило оцінку падіння ВВП України за 9 місяців – близько 30%. Це (в умовах війни) можна вважати відносно позитивним показником (оскільки навесні оцінки падіння сягали 40–50%).

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/11/28/2022-MATRA-IV-KVARTAL-FIN.pdf>

Оцінка планів післявоєнного відновлення соціальної сфери: «соціальний захист та соціальні послуги»

Війна та запровадження воєнного стану в Україні стало викликом для всіх сфер, особливо для соціальної. Наразі перед країною стоїть непросте завдання — забезпечити якісну державну політику у сфері соціального захисту населення в умовах широкомасштабної військової агресії та на шляху держави до повноправного членства в Європейському Союзі.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/12/15/2022-MATRA-IV-KVARTAL-5-1.pdf>

ЕНЕРГЕТИЧНІ ПРОГРАМИ

Декарбонізація української енергетики (економіки): вплив російської агресії, амбітні цілі та потенційні можливості для України в післявоєнний період

Видання підготовлене за сприяння Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні та містить інформаційно-аналітичну доповідь, що складається із шести розділів. У кожному розділі наведені результати дослідження різноманітних механізмів декарбонізації української енергетики (економіки) з урахуванням міжнародного досвіду. Аналізується вплив російської агресії на досягнення Україною кліматичних зобов'язань у рамках Паризької кліматичної угоди. Розглянуто проблеми функціонування існуючої в Україні моделі ринку

електричної енергії у контексті залучення інвестицій в розвиток енергетичної інфраструктури для забезпечення переходу до вуглецево-нейтральної енергетики (економіки). Наведені рекомендації щодо створення належних нормативно-правових умов для досягнення цілей зниження викидів парникових газів відповідно до Другого національно визначеного внеску.

Читати: <https://razumkov.org.ua/images/2022/10/26/2022-Decarbonisation.pdf>

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПРОГРАМИ

Національна безпека і оборона.

Політико-ідеологічні орієнтації громадян України в умовах російської агресії

Широкомасштабна збройна агресія росії проти України, яка розпочалася 24 лютого 2022 р., кардинально змінила ситуацію в Україні та світі. Український народ зазнав багатотисячних втрат, багато громадян стали жертвами тортур і нелюдського поводження, кілька мільйонів людей опинилися за межами держави, рятуючи життя від війни, агресор примусово депортував з території України тисячі дорослих і дітей. Наша країна зазнала небачених руйнувань, втратила значну частину економічного потенціалу, інфраструктури, в т.ч. соціально-культурної, деякі тер-

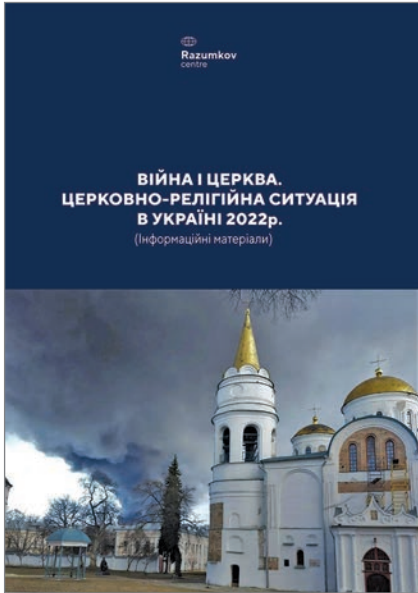
иторії стали зонами екологічної катастрофи, деякі — досі тимчасово окуповані ворогом. По суті, йдеться про спробу геноциду російським агресором цілої європейської нації — явище, яке важко собі уявити у третьому тисячолітті.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD189-190_2022_ukr.pdf

Війна і Церква. Церковно-релігійна ситуація в Україні 2022р.

Центр Разумкова здійснює постійний моніторинг церковно-релігійної ситуації в Україні, зокрема – соціологічний моніторинг стану і тенденцій розвитку релігійності українського суспільства, рівня суспільної довіри до Церкви як соціального інституту, а також громадської думки стосовно ролі релігії і Церкви в суспільному житті, державно-конфесійних, міжконфесійних і міжцерковних відносин.

У представленому виданні наводяться результати останнього за часом загальнонаціонального дослідження, яке проводилося соціологічною службою Центру Разумкова в

листопаді 2022 р. за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні і складалося із опитування громадян України а також дослідження методом онлайн-фокус-груп. В останньому дослідженні, крім питань, що вже традиційно ставилися у процесі моніторингу, значна увага була приділена оцінці громадянами того, як Церква реагує на проблеми та виклики сучасності (зокрема, її діяльності в умовах російської агресії проти України), уявленням громадян про роль і значення соціального служіння релігійних організацій, мотивації релігійних практик.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2023/02/13/2022_Religiya_SITE.pdf – українська версія
https://razumkov.org.ua/images/2023/02/13/2022_Religiya_ENGL.pdf – англійська версія

ПРОГРАМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Національна безпека і оборона. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи

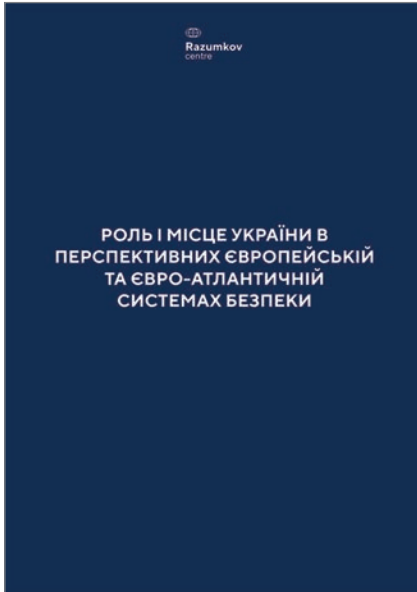
У рамках проекту, реалізованого Центром Разумкова за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні, підготовано аналітичну доповідь, проведені загальнонаціональне та експертне опитування, організовані інтерв'ю (заочний круглий стіл) з представниками влади та незалежними експертами, а також підготовлені авторські статті, присвячені різним аспектам відносин Україна-ЄС.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf

Роль і місце України в перспективних європейській та євро-атлантичній системах безпеки

Повномасштабна війна росії проти України змінила картину світу, суттєво прискоривши кризові тенденції у системі міжнародних відносин, що сформувалися після холодної війни. Агресивна неоімперська політика росії спричинила тектонічні зсуви у сприйнятті безпеки, а також завдала неімовірної шкоди міжнародній системі гарантування безпеки та стабільності, висвітлила неефективність існуючих механізмів попередження та врегулювання криз. «Нормальність», до якої росія — постійний член Ради Безпеки ООН — намагається призвичаїти світ, не має нічого спільного з нормами міжнародного права.

В публікації аналізуються значущі тенденції у міжнародному безпековому середовищі на тлі російсько-української війни та її головні уроки, розглядаються сценарії майбутнього росії та завершення війни, наводяться головні напрями розвитку та значущі поточні процеси в ЄС і НАТО, аналізуються уроки війни для України, напрями та рекомендації з реформування її оборонного сектору, наводяться дані тематичного експертного опитування. Також представлені результати загальнонаціонального соціологічного дослідження. Проєкт здійснений за сприяння Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/2022/11/16/2022_Rolj_i_mistce_Ukr.pdf

Щорічник СІПРІ 2021: Озброєння, роззброєння та міжнародна безпека

У черговому 22-му україномовному виданні Щорічника СІПРІ викладені інформаційні та аналітичні матеріали досліджень, здійснених Стокгольмським міжнародним інститутом дослідження миру (СІПРІ) з метою сприяння відкритості і прозорості у сферах контролю над озброєннями та роззброєння, а також з питань міжнародної безпеки. Результати досліджень узагальнені за трьома напрямками: безпека і конфлікти; військові витрати та озброєння; нерозповсюдження, контроль над озброєннями та роззброєння, — які викладені у відповідних частинах цієї книги. Матеріали Щорічника призначені для цивільних і військових фахівців у галузі національної і міжнародної безпеки, міжнародних відносин, міжнародного права, конфліктології, державних службовців, працівників оборонно-промислового комплексу, політологів і журналістів, викладачів і студентів навчальних закладів України.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/sipri/SIPRI_2021_ukr.pdf

Війна сенсів: шляхи і напрями опору «руському миру»

Розв'язання путінським режимом широкомасштабної війни проти України є наслідком і результатом небезпечних внутрішніх процесів в росії. Очевидно, ще попереду аналітичні дослідження джерел, складових і еволюції феномену «рашизму» — тоталітарної політичної системи з агресивною великодержавною ідеологією. Для усвідомлення тенденцій і особливостей російського соціуму варто у загальному вигляді окреслити деякі характерні риси процесів у рф, на фоні яких протягом останніх десятиліть сформувався тип суспільної свідомості, моделі поведінки і світоглядних орієнтацій росіян.

Читати:

<https://razumkov.org.ua/images/2022/09/26/2022-ANALIT-ZAPIS-PASHKOV-1-FIN.pdf>

Євроінтеграція в умовах війни: виклики і перспективи

Досвід євроінтеграції України в умовах війни має унікальний характер. Захищаючи східний фланг ЄС і НАТО від збройної російської інтервенції, потерпаючи від колосальних людських і фінансово-економічних втрат, країна набула статусу кандидата на вступ до ЄС, продовжує проєвропейські реформи в різних сферах, поглиблює секторальне співробітництво з Брюсселем, виконує на практиці положення Угоди про асоціацію і рекомендації Єврокомісії.

Читати:

<https://razumkov.org.ua/images/2022/12/28/2022-MATRA-IV-KVARTAL-7.pdf>

СОЦІОЛОГІЧНА СЛУЖБА

У 2022 р. соціологічною службою Центру Разумкова проведено вісім загальнонаціональних опитувань, два телефонних опитування, одне регіональне та п'ять опитувань експертів і три опитування українських біженців.

З самого початку російської агресії соціологічна служба проводила вивчення ситуації щодо українських біженців. Проведено три дослідження, в яких вивчалась ситуація з біженцями. Перше дослідження проведено на пропускних пунктах митного контролю серед тих громадян, які слідували за кордон рятуючись від війни, друге дослідження серед громадян, які повертались з-за кордону. Третє дослідження проведено серед біженців, які проживають в різних країнах, про їх наміри і плани повернення додому.

Партнерами досліджень виступали Офіс Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, Міністерство внутрішніх справ в Україні, Представництво Фонду Ганса Зайделя, Представництво «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні та Білорусі, Представництво Конрада Аденауера в Україні, King's College London, The Matra programme supports countries in Southeast and Eastern Europe, Фонд «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва.

Тематика досліджень висвітлювала низку питань розвитку Української держави, суспільства та міжнародних відносин. До вашої уваги перелік тем опитувань:

- ✓ Оцінка громадянами України загрози агресії з боку росії;
- ✓ Електоральні орієнтації громадян України;
- ✓ Оцінка громадянами матеріального становища та питань, пов'язаних з економічною ситуацією;
- ✓ Ставлення до вступу до Європейського союзу та НАТО;
- ✓ Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи;
- ✓ Українські біженці: настрої та оцінки;
- ✓ Настрої та оцінки українських біженців, що повертаються на Батьківщину;

- ✓ День Незалежності України: що об'єднує українців і як ми бачимо перемогу на шостому місяці війни;
- ✓ Роль і місце України в перспективних європейській та євроатлантичній системах безпеки;
- ✓ Оцінка громадянами ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політико-ідеологічні орієнтації громадян України в умовах російської агресії;
- ✓ Ставлення українців до СРСР (до 100-річної дати заснування СРСР);
- ✓ Якою мірою українці відчувають проблеми в електроенергетиці;
- ✓ Проблеми української енергетики та шляхи їх вирішення в умовах війни;
- ✓ Політичні цінності, політико-ідеологічні орієнтації громадян України в умовах російської агресії;
- ✓ Чим запам'ятався 2022-й: головні події року.

Настрої та оцінки українських біженців

За даними Агентства ООН у справах біженців, станом на середину липня 2022 р., лише в європейських країнах було зареєстровано близько 5,1 млн біженців з України.

З 20 липня по 25 серпня 2022 р. соціологічна служба Центру Разумкова провела онлайн-опитування громадян України віком від 18 років, які після початку повномасштабної російської агресії виїхали з України у зв'язку з воєнними діями.

Читати:

https://razumkov.org.ua/images/2022/10/06/2022_ANALIT_ZAPIS_Mishchenko.pdf

ЗАХОДИ, ОРГАНІЗОВАНІ ТА ПРОВЕДЕНІ ЦЕНТРОМ РАЗУМКОВА

4 лютого 2022 р. представники енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова С. Чекунова та В. Омельченко провели фахову онлайн-дискусію з експертами Організації із економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) за темою «Проблеми діючої в Україні моделі ринку електричної енергії та синхронізації ОЕС із ENTSO-E».

У ході дискусії експерти Центру Разумкова детально проаналізували особливості функціонування нової моделі ринку електричної енергії, що була запроваджена з липня 2019 р. Ця модель поряд із певними перевагами має також низку недоліків, які заважають адаптації українського ринку до діючих правил ЄС та є несприятливими для залучення інвестицій в розвиток інфраструктури.

Значна увага під час фахової дискусії була приділена планам України щодо синхронізації Об'єднаної енергетичної системи із ENTSO-E. С. Чекунова та В. Омельченко зауважили, що НЕК «Укренерго» разом з іншими ключовими енергетичними компаніями України за підтримки міжнародних партнерів виконали великий обсяг технічної роботи для того, щоб така синхронізація здійснилася у 2023 р. Однак для досягнення повноцінного ефекту від реалізації даного проєкту необхідно вдосконалити модель ринку таким чином, щоб вона відповідала зобов'язанням України згідно з договором про створення Енергетичного співтовариства та Угоді про асоціацію між Україною та ЄС.

8 лютого 2022 р. в Центрі Разумкова відбулося чергове засідання Українсько-Польського Клубу Конституціоналістів (УПКК).

Українсько-Польський Клуб Конституціоналістів (УПКК) – неформальне наукове об'єднання українських та польських вчених в галузі конституційного права, суддів Конституційного Суду України та Конституційного Трибуналу Республіки Польщі, політиків, правознавців.

В засіданні УПКК взяли участь українські вчені-конституціоналісти з Києва, Львова, Чернівців, Харкова, судді КСУ у відставці, народні депутати України попередніх скликань. Польську сторону представляли вчені з Жешува, Гданська, Торуня, Лодзі, судді Верховного Адміністративного Суду РП у відставці.

Учасники засідання УПКК підвели підсумки діяльності Клубу та намітили плани на майбутнє.

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=MGaDhVSbYn0&t=6s>

27 червня 2022 р. у Центрі Разумкова в онлайн-режимі відбувся Круглий стіл «Конституційне закріплення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України: проблеми реалізації». Захід проводився за підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні та у співпраці з Українсько-Польським Клубом Конституціоналістів.

До дискусії були запрошені українські та зарубіжні вчені конституціоналісти, політологи, міжнародники, судді Конституційного Суду України та судді Конституційного Суду України у відставці, судді Верховного Суду України, народні депутати України, незалежні експерти.

Учасників Круглого столу привітали Президент Центру, шеф-редактор журналу «Національна безпека і оборона» **Юрій Якименко** та заступник директора Фонду Ганнса Зайделя в Україні **Олена Максимова**. Відзначаючи важливість належної реалізації конституційних положень щодо незворотності європейського та євроатлантичного курсу України, його значення для майбутнього нашої держави, окремі слова вдячності були сказані співробітникам Центру Разумкова та багатолітнім учасникам його наукових заходів — вченим-правознавцям, політологам, суддям Конституційного та Верховного судів України, експертам, які сьогодні захищають нашу Батьківщину в лавах Збройних сил України та батальйонах територіальної оборони.

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=E7T5-w7Vwv4&t=6s>

26 липня 2022 р. у Центрі Разумкова відбулася презентація публікації «**Геополітичні та геоекономічні зміни, формовані під впливом російської агресії, та оновлення місця України у світовому просторі**».

У цьому виданні представлені аналітична доповідь Центру Разумкова і позиції провідних вітчизняних фахівців, в яких увага концентрується на міжнародних і вітчизняних кризових проявах, зумовлених російською агресією, напрямках і заходах зі збереження політичного та економічного потенціалів України, шляхів майбутнього відновлення, зростання та розвитку. У дискусії взяли участь відомі українські експерти державних і неурядових інститутів.

Докладно див.:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=StAbn5hd7Hg&embeds_euri=https%3A%2F%2Frazumkov.org.ua%2F&source_ve_path=MzY4NDI&feature=emb_logo

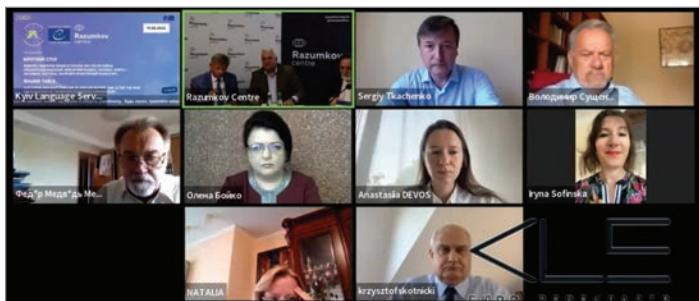

11 серпня 2022 р. у Центрі Разумкова в онлайн-режимі відбувся Круглий стіл «**Вибори і виборче право в Україні до і після війни**» та презентація видання «**Виборчий кодекс України. Книга I. Загальна частина. Науково-практичний коментар**», підготовленого групою відомих українських вчених-правознавців, юристів-практиків, незалежних експертів.

Захід проводився Центром Разумкова спільно з Офісом Ради Європи в Україні (Венеційською Комісією). В ньому взяли участь українські вчені-правознавці з Івано-Франківська, Ірпеня, Вінниці, Києва, Львова, Одеси, Ужгорода, Чернівців, Харкова, польські вчені-конституціоналісти із Жешува та Лодзі, народні депутати України попередніх скликань, судді КСУ у відставці, незалежні експерти.

Учасників Круглого столу привітали Президент Центру Разумкова, шеф-редактор журналу «Національна безпека і оборона» Юрій Якименко та Голова Офісу Ради Європи в Україні Стен Ньорлов. Відзначаючи важливість процесу збереження демократії в Україні загалом, забезпечення незворотності її цивілізаційного розвитку як демократичної держави, Президент Центру Разумкова підкреслив особливу роль у цьому процесі виборів та виборчого права як такого. На його думку, саме через вибори втілюється в життя головне гасло Венеційської Комісії «Демократія через право» і через виборчі процедури матеріалізується народовладдя як основа демократії в сучасній державі. Саме тому значення виборів і виборчого права для мирного майбутнього України є безцінними.

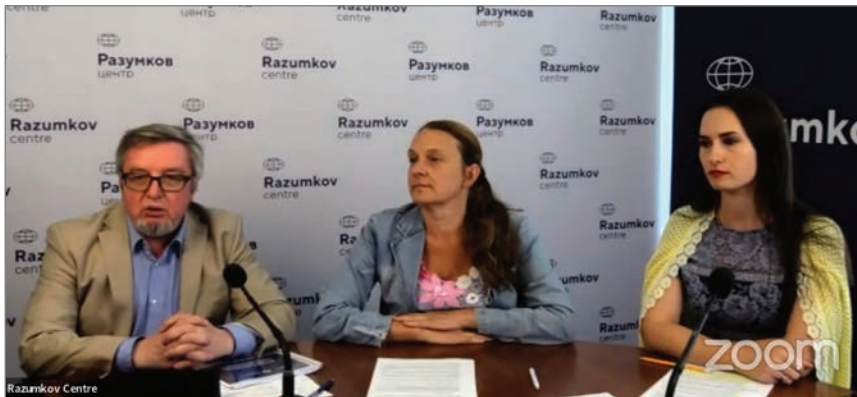

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=MAfqHjhp9cA&t=6s>

17 серпня 2022 р. Центр Разумкова спільно з Представництвом «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні провів Фахову дискусію **«Стратегія подолання соціально-економічної та гуманітарної кризи, що стала наслідком російської збройної агресії проти України»**. До дискусії Центр підготував аналітичну доповідь «Соціально-економічні наслідки російської агресії для українського суспільства», яка була презентована на заході.

В аналітичному дослідженні увага зосереджується на змінах рівня добробуту громадян України внаслідок російської агресії, динаміці структури попиту-пропозиції робочої сили, заходах із сприяння зайнятості та підтримці малозабезпечених в умовах війни та по її закінченні, а також аналізі інструментів державної політики та ефективності державних заходів, спрямованих на подолання наслідків гуманітарної кризи, що стала наслідком військової агресії РФ проти України. Дослідження здійснене за підтримки Представництва «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні.

Докладно див.: https://www.youtube.com/watch?time_continue=153&v=hgWRvzq7WWM&embeds_uri=https%3A%2F%2Frazumkov.org.ua%2F&source_ve_path=Mjg2NjY&feature=emb_logo

29 вересня 2022 р. Центр Разумкова за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні провів експертну онлайн-дискусію «**Політика ЄС на російському напрямі: стан, тенденції, перспективи**».

У заході взяли участь представники Верховної Ради України, МЗС, неурядових аналітичних центрів України, а також представники асоціації TEPSA, представники Фонду Баторія та інших дослідницьких структур країн Європи – Польща, Румунія, Німеччина, Молдова, Відень, Велика Британія, Бельгія, Грузія та ін.

Під час заходу Президент Центру Разумкова Ю. Якименко презентував видання TEPSA «Росія і майбутнє Європи: погляд зі столиць» – де були представлені позиції і оцінки експертів Центру Разумкова (<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-95648-6>).

Співдиректор програм міжнародної політики і безпеки Центру Разумкова М. Пашков представив аналітичну записку Центру про опір інформаційної експансії кремля, яка була підготовлена в рамках спільного проєкту, який реалізується «Центром міжнародної безпеки» за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні (<https://analytics.intsecurity.org/en/objective-information-about-the-kremlins-aggression/>).

Докладно див.: https://www.youtube.com/watch?time_continue=5581&v=mtuOspo2eAs&embeds_euri=https%3A%2F%2Frazumkov.org.ua%2F&feature=emb_logo

Центр Разумкова **20 жовтня 2022 р.** провів фахову дискусію **«Відновлення України: точка відліку і напрями дій влади»**, присвячену аналізу поточного стану і найближчих перспектив соціально-економічних трансформаційних процесів в Україні, зумовлених російською агресією і боротьбою України за свободу та незалежність, а також напрямів і заходів збереження економічної стійкості і прискорення європейської інтеграції.

Докладно див.: https://www.youtube.com/watch?time_continue=13&v=EgVAoWQrKdY&embeds_euri=https%3A%2F%2Frazumkov.org.ua%2F&source_ve_path=Mjq2NjY&feature=emb_logo

Центр Разумкова **27 жовтня 2022 р.** провів фахову дискусію **«Російський тероризм проти енергетики України: 240 днів протистояння та план повоєнного відновлення».**

Під час Фахової дискусію презентовано та обговорено аналітичне дослідження «Декарбонізація української енергетики (економіки): вплив російської агресії, амбітні цілі та потенційні можливості для України в післявоєнний період», яке було підготовлено Центром Разумкова за сприяння Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні (Німеччина).

Захід відбувся на платформі та за інформаційної підтримки Energy Club.

Докладно див.:

<https://www.facebook.com/100064876593354/videos/491795172882306>

28 жовтня 2022 р. в Укрінформі відбулася пресконференція на тему: **«Політико-ідеологічні орієнтації громадян України в умовах російської агресії».**

На пресконференції були презентовані результати загальнонаціонального опитування, проведеного Центром Разумкова в рамках проєкту, що здійснюється за підтримки представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні.

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=-X1Yr7ZRoAg&t=152s>

Центр Разумкова **18 листопада 2022 р.** провів онлайн-конференцію на тему: **«Роль і місце України в перспективних європейській та євроатлантичній системах безпеки»**. Війна росії проти України змінила картину світу, суттєво прискоривши кризові тенденції у системі міжнародних відносин, що сформувалися після Холодної війни. Агресивна неоімперська політика росії спричинила тектонічні зсуви у сприйнятті безпеки, а також завдала неймовірної шкоди міжнародній системі гарантування безпеки та стабільності, висвітлила неефективність існуючих механізмів попередження та врегулювання криз.

Конференція проводилася у рамках однойменного проєкту, який був здійснений Центром Разумкова за підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні. На конференції був презентований аналітичний звіт Центру Разумкова «Роль і місце України в перспективних європейській та євроатлантичній системах безпеки».

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=SID58bpKY-8>

9 грудня 2022 р., в Києві в БЦ «Європа Плаза» відбувся XVII бізнес-форум для фахівців з корпоративних комунікацій. На заході зібрались представники провідних вітчизняних і міжнародних компаній для обміну досвідом. Після завершення форуму відбулося підведення підсумків і нагородження переможців конкурсу «Найкраще корпоративне медіа України 2022».

Бізнес-форум відкрила О. Тодорова, президентка Асоціації корпоративних медіа України.

У свою чергу, Юрій Якименко, Президент Центру Разумкова, презентував основну тематику досліджень і форми діяльності Центру в умовах війни, окреслив можливі напрями співпраці аналітичного центру з корпоративними ЗМІ, наголосив на важливості спиратись у діяльності бізнесів на достовірні джерела інформації та якісно проведені дослідження.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/tsentr-razumkova-stav-spivorganizatorom-biznesforumu-korporatyvni-komunikatsii-pid-chas-viiny>

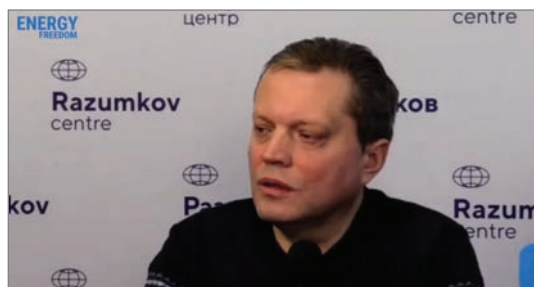
УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ЗАХОДАХ

Директор енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова В. Омельченко **3 лютого 2022 р.** взяв участь у токшоу Energy Freedom by Energy Club «Як Україні позбутися транзитної залежності?».

У дискусії з важливого питання у сфері енергетичної безпеки стосовно перспективи роботи української газотранспортної системи України (ГТС) також взяли участь провідні енергетичні експерти України Г. Рябцев та М. Гончар.

У ході дискусії В. Омельченко, зокрема, відзначив важливість збереження транзитної ролі України на період до 2035 р. Якщо Оператор ГТС буде позбавлений можливості надавати послуги з транзиту внаслідок початку експлуатації обхідного газопроводу Північний потік-2, то це не тільки створить додаткові значні фінансові проблеми для ОГТСУ та державного бюджету, але й істотно ускладнить управління режимами поставок газу в окремі райони України.

Водночас В. Омельченко підкреслив, що лише зусиль України, Польщі та країн Балтії недостатньо, щоб не допустити реалізацію проєкту Північний потік-2. Для цього необхідно, щоб політики та громадськість найбільш економічно потужних країн Європи, у першу чергу це стосується Німеччини, усвідомили, що цей проєкт у розумінні кремля є не стільки комерційним, скільки небезпечною енергетичною зброєю, що спрямована на руйнацію безпекових засад Європи.

Докладно див.: <https://iclub.energy/energy-freedom/tpost/i7kmgezjb1-0302-energy-freedom-by-energy-club>

10 травня 2022 р. експерти Центру Разумкова взяли участь в установчій зустрічі робочої групи з питань Європейської інтеграції України в рамках мережі «Єдині для України».

Мережа U4U вже об'єднує понад 200 нинішніх та колишніх депутатів та державних службовців із понад 30 країн, які активно працюють над підтримкою України як у своїх країнах, так і на міжнародному рівні. Мережа була ініційована А.Кубілюсом, членом Європейського парламенту, колишнім Прем'єр-міністром Литовської Республіки, разом із міжнародною міжпартійною коаліцією євродепутатів та національних парламентів. До участі в мережі також запрошені експерти з країн ЄС, США, України.

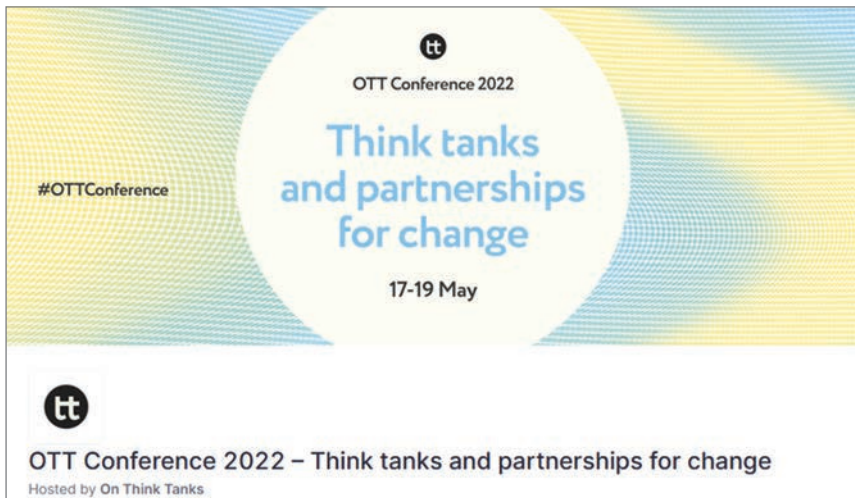

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/eksperty-tsentru-razumkova-doluchylisia-do-mizhnarodnoi-merezhi-yedyni-dlia-ukrainy-united-for-ukraine-u4u>

18 травня 2022 р. Президент Центру Разумкова Ю. Якименко взяв участь у Міжнародній конференції «Аналітичні центри і партнерства – Заради змін» (Thinktanks and partnerships for change), організованій в онлайн-форматі Програмою «On Think Tanks» (<https://onthinktanks.org/>).

Ю. Якименко взяв участь у панелі «Політичне дорадництво в умовах війни. Розмова з представниками українських аналітичних центрів», де розповів про досвід та особливості роботи Центру Разумкова у воєнний час. Панель буде організована Інститутом Європейської політики (IeP) та DGAP (Німеччина), які активно співпрацюють з українськими аналітичними центрами.

Читати: <https://onthinktanks.org/>

25 травня 2022 р. співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь в установчій зустрічі робочої групи з питань міжнародного трибуналу, яка відбулась в рамках мережі «Єдині для України» (U4U). Зустріч, в якій взяли участь близько 50 депутатів, державних діячів, експертів з різних країн була присвячена проблемам і перспективам створення спеціального міжнародного трибуналу для покарання за злочини агресії проти України.

У ході дискусії обговорювалися законодавчі, юридично-правові, організаційні питання розслідування злочинів російських окупантів в Україні. Учасники зустрічі наголошували на необхідності активного залучення до цього процесу юристів, фахівців-криміналістів, парламентарів, представників ЗМІ тощо.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/mizhnarodnyi-trybunal-dlia-rosii-skykh-zlochynsiv-zasidannia-robochoi-grupy-yedyni-dlia-ukrainy-u4u>

9 червня 2022 р. співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь у міжнародній дискусії, організованій членом Європарламенту, експрем'єр-міністром Литви А.Кубілюсом. Учасники обговорювали важливість і перспективи ініціативи литовського журналіста А.Тапінаса, який за три дні зібрав близько €6 млн на придбання для України безпілота Bayraktar. Ініціатива допомоги українським Збройним Силам отримала широкий міжнародний резонанс і об'єднала людей з різних країн Європи та світу. Підкреслювалося, що ця акція має особливе значення і резонанс на фоні зволікання з військовою допомогою Україні з боку лідерів окремих західноєвропейських країн.

А. Тапінас наголосив на важливості розширення і продовження громадської ініціативи зі збору коштів на озброєння для української армії, зокрема, в рамках країн Балтії, Польщі, Чехії тощо. У ході дискусії наголошувалося також на тому, що важливою складовою цієї ініціативи мала би бути організація широкої громадської підтримки щодо надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/bairaktar-dlia-ukrainy-znachen-nia-i-rezonans-lytovskoi-initsiatyvy>

Майбутнє України як демократичної держави та невід’ємної частини європейського політико-правового простору залежить безпосередньо від успіху її національних реформ. Однією з перших і основних реформ в Україні після завершення війни має стати реформа децентралізації державної влади. Про це заявив науковий консультант з правових питань Центру Разумкова П. Стецюк, виступаючи у Львові на Міжнародній науково-практичній конференції «Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи». Однак, на думку експерта, для успішного проведення реформи децентралізації державної влади необхідна належна конституційна основа. Відсутність такої основи наперед прирікає реформу децентралізації державної влади чи будь-які інші дії названі такою реформою на явну невдачу.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/reforma-detsentralizatsii-derzhavnoi-vlady-maie-staty-odniieiu-z-pershykh-i-osnov-nykh-reform-v-ukraini-pisli-zavershennia-viiny>

Центр Разумкова є постійним учасником заходів й акцій в рамках міжнародної платформи U4U («Єдині для України»). **21 червня 2022 р.** співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь у міжнародному круглому столі U4U на тему «Форум східного сусідства: перспективи асоціації Україна-ЄС».

У ході дискусії заступниця Голови Генерального департаменту Єврокомісії К. Матернова наголосила на історичній важливості успішної реалізації політики розширення ЄС на Схід і необхідності для України та Молдови робити кроки назустріч, здійснюючи відповідні внутрішні реформи.

Про готовність Києва впроваджувати проєвропейські реформи розповіла віцепрем'єр-міністр з питань європейської і євроатлантичної інтеграції України О. Стефанішина. Вона підкреслила значення і важливість консолідованої допомоги ЄС у післявоєнному відродженні України.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/u4u-pro-ievropeiski-perspektyvy-ukrainy>

27 червня 2022 р. співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь в онлайн-конференції робочої групи аналітичних центрів Східного партнерства, яка відбулась під егідою Німецької Ради з міжнародних відносин (DGAP). Тема дискусії – «Перспективи східного партнерства у світлі майбутнього рішення про статус кандидата для України, Молдови та Грузії».

Під час конференції обговорювалися проблеми та перспективи подальшого розвитку східного партнерства в контексті набуття Україною і Молдовою статусу кандидата на вступ до ЄС. Учасники дискусії оцінювали здобутки Східного партнерства, прогнозували подальші шляхи його розвитку, окреслювали нові завдання, які постали перед Києвом і Кишиневом, обговорювали напрями подальшої євроінтеграції Грузії.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/skhidne-partnerstvo-vyklyky-i-perspektyvy>

28 червня 2022 р. науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці П. Стецюк взяв участь у Міжнародній конференції **«Роль Конституційного Суду України в реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі»**, організованій Конституційним Судом України (КСУ) спільно з Національною академією правових наук України за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні. Учасниками міжнародної конференції були Голова Верховної Ради України Р. Стефанчук, Президентка Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеційська Комісія) К. Базі-Малорі, діючі судді Конституційного Суду України та судді Конституційного суду України у відставці, відомі вітчизняні та зарубіжні вчені-конституціоналісти. Виступаючи на науковій конференції, П. Стецюк, зокрема, зазначив, що надзвичайно важливим в діяльності Конституційного Суду України в реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі в умовах, що склалися (враховуючи, насамперед, фактор загарбницької війни, яку активно веде проти України російська федерація), є максимальне забезпечення безперервності діяльності КСУ, підвищення її ефективності та постійна підтримка Української держави у виконанні нею свого головного конституційного обов'язку — забезпечення прав та свобод людини (ч. 2 ст. 3 Конституції України).

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=sfHeMVGRj00>

30 червня 2022 р. представник Центру Разумкова М. Пашков взяв участь в онлайн-засіданні робочих груп Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. Дискусія була зосереджена на аналізі ситуації у країнах Східного партнерства в різних сферах і підготовці до XIV щорічної Асамблеї Форуму (грудень 2022 р.), присвяченій стійкості громадянських суспільств регіону. У виступах учасників значна увага була присвячена трансформаціям і перспективам Східного партнерства в контексті нових загроз і викликів, зокрема, російської агресії проти України. У дискусії взяли участь 53 представники громадських організацій країн Східного партнерства і країн-членів ЄС.

Активно обговорювалися проблеми соціально-економічного, політичного розвитку держав-учасниць, гендерна проблематика, ситуація на ринках праці тощо. Значну увагу учасники приділили проблемам взаємовідносин влади і громадянського суспільства, ролі профспілок, важливості зміцнення співробітництва і солідарності громадських організацій країн Східного партнерства.

30 червня 2022 р. науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці П. Стецюк взяв участь у Міжнародному круглому столі «Сучасний конституціоналізм: нові виклики, цінності та євроінтеграційні перспективи», організованому кафедрою конституційного права Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. В роботі Круглого столу взяли участь науковці із Києва, Львова, Одеси, Острога, Ужгорода, Чернівців, Харкова, польського м. Зельона Гура, а також практичні працівники апарату Верховної Ради України та Міністерства юстиції України.

Виступаючи із доповіддю «Проблеми реалізації конституційних положень щодо забезпечення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України (фактор війни)», П. Стецюк особливу увагу звернув на необхідності належного виконання т. зв. «попередніх вимог», які зголошені до України як потенційного кандидата в члени Європейського Союзу.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/mizhnarodnyi-kruglyi-stil-suchasnyi-konstyutsionalizm-novi-vyklyky-tsinnosti-ta-ievro-integratsiini-perspektivyy>

11 липня 2022 р. експерти Центру Разумкова М. Пашков і П. Стецюк взяли участь в онлайн-конференції «Досвід парламенту Боснії і Герцеговини. Програми та фонди ЄС в процесі інтеграції до ЄС», яка була організована Агенцією США з міжнародного розвитку (USAID).

О. Філіпович – керівник Департаменту з питань європейських справ, координації та підтримки програм ЄС Парламенту Боснії і Герцеговини розповів про досвід своєї країни в рамках підготовки до вступу до Євросоюзу. Зокрема, йшлося про особливості інституційної співпраці з Парламентами держав-членів ЄС, модернізації Парламентських служб до вимог процесу інтеграції до ЄС, забезпечення політичної підтримки з боку європейських інституцій тощо.

У обговоренні взяли участь понад 80 представників ВРУ, науковців, громадських діячів, експертів громадських організацій. Ця конференція, ініційована програмою USAID «РАДА: наступне покоління», відкриває серію зустрічей з представниками Парламентів країн-кандидатів на вступ до ЄС. Ця ініціатива з обміну парламентським досвідом євроінтеграції є продуктивною з огляду на найближчі завдання і перспективи України на євроінтеграційному шляху.

USAID
ІНТЕРНЬОЗ
РАДА
НАСТУПНЕ ПОКОЛІННЯ

ОНЛАЙН-ЗУСТРІЧ

**«ДОСВІД ПАРЛАМЕНТУ
БОСНІЇ ТА ГЕРЦЕГОВИНИ. ПРОГРАМИ ТА
ФОНДИ ЄС В ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС»**

11 ЛИПНЯ

15:00

Омар Філіповіч
керівник департаменту з питань європейських справ,
координації та підтримки Програм ЄС
в Парламенті Боснії та Герцеговини

12 липня 2022 р. директор Енергетичних програм Центру Разумкова В.Омельченко взяв участь у якості модератора у фаховій дискусії (формат Chatham House) **«Місце України в спільній енергетичній політиці ЄС: реципієнт практик чи ініціативний партнер?»**

Організатором фахової дискусії виступили аналітичний центр Українська Призма та німецький Фонд імені Фрідріха Еберта. У заході брали участь представники НАК «Нафтогаз України» та провідних неурядових організацій України, що працюють у секторі енергетики (усього 9 осіб).

У ході дискусії розглядалися питання енергетичної безпеки, євроінтеграції, розвитку відновлюваних джерел енергії, електромобільності та рішення провідних зовнішньополітичних акторів Європи щодо російської агресії проти України.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/fakhova-dyskusiia-mistse-ukrainy-v-spilnij-energetychnii-politytsi-yes-retsypient-praktyk-chy-initsiatyvnyi-partner>

12 липня 2022 р. співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь у засіданні робочої групи експертів міжнародного проекту «Підтримка впровадження Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» Фаза II (Association 4U). Обговорювалися проблеми розробки комунікаційної стратегії євроінтеграції в контексті набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС.

У ході дискусії окреслювалися короткострокові та довгострокові цілі та завдання процесу інформаційного супроводження євроінтеграції України з огляду на специфіку й особливості внутрішньої аудиторії в умовах війни. Зокрема, наголошувалося на протистоянні негативним стереотипам і нарративам, що існують в українському соціумі та підживлюються російською пропагандою.

Читати:

<https://razumkov.org.ua/novyny/yevro-integratsiia-ukrainy-problemy-komunikatsii>

Розв'язана росією війна проти України може стати вирішальним чинником кардинальних конституційних змін в Україні після її завершення. Про це заявив науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці П. Стецюк на Міжнародному круглому столі «Україна на сучасній геополітичній шахівниці світу: феноменологічний та конституційно-правовий аналіз».

Виступаючи з доповіддю «Конституційний розвиток України: фактор війни», експерт, зокрема, зазначив, що 30 років новітнього конституційного розвитку України засвідчили цивілізаційний вибір Українського народу на побудову демократичної конституційної держави, апогеєм якого стало конституційне закріплення незворотності **європейського та євроатлантичного курсу України у 2019 р.**

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/rosviazana-rosiiei-viina-proty-ukrainy-mozhe-staty-vyri-shalnym-chynnykom-kardynalnykh-konstytutsii-nykh-zmin-v-ukraini-pislia-ii-zavershennia>

Третьою важливою подією в конституційному розвитку України, після проголошення Акту незалежності України (1991 р.) та ухвалення Конституції України (1996 р.), стало конституційне закріплення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України (2019 р.). Про це заявив науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці, доктор права П. Стецюк на Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародно-правова оцінка російської воєнної агресії в Україні та захист фундаментальних прав людини». На думку експерта, саме забезпечення європейського та євроатлантичного курсу України в сучасних умовах стає однією з головних гарантій захисту прав та свобод людини в Україні.

Захід організований Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка спільно з Асоціацією українських правників та Вармінсько-Мазурським Університетом в Ольштині (Польська Республіка). В роботі конференції взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні вчені правознавці, політологи, міжнародники, судді Конституційного Суду України та Верховного Суду, народні депутати України, незалежні експерти. Знаковими на конференції стали доповіді В. Василенка (професора кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Києво-Могилянська академія») «Особливості збройної агресії Росії проти України та міжнародно-правова відповідальність держави-агресора» та М. Гнатовського (судді Європейського Суду з прав людини, доцента кафедри міжнародного права Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім.Тараса Шевченка) «Роль органів міжнародного та національного правосуддя під час збройного конфлікту між РФ та Україною».

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-mizhnarodnii-naukovopraktychnii-konferentsii-mizhnarodnopravova-otsinka-rosijskoi-voiennoi-agresii-v-ukraini-ta-zakhyt-fundamentalnykh-prav-liudyny>

28 липня 2022 р. співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь в експертній дискусії, організованій Представництвом Фонду Конрада Аденауера в Білорусі. Обговорювалася проблематика українсько-білоруських відносин, їх стан і перспективи в контексті війни в Україні. Серед учасників заходу – експерти білоруського Інституту політичних досліджень «Політична сфера», українського Інституту майбутнього, фахівці і дослідники з різних країн Європи.

У своєму виступі М. Пашков окреслив еволюцію відносин Києва і Мінська, відзначив роль і специфіку політики режиму Лукашенка як співагресора і союзника кремля. У ході дискусії учасники обговорювали можливі дії України на білоруському напрямі, визначали канали і механізми впливу на білоруське суспільство, перспективи взаємовідносин у післявоєнний час. Водночас підкреслювалося, що в Україні бракує досліджень про нинішню ситуацію і процеси в сусідній Білорусі.

Читати:

<https://razumkov.org.ua/novyny/biloruskyi-napriam-vyklyky-zagrozy-perspektyvy>

Директор соціологічної служби Центру Разумкова А. Биченко взяв участь в Публічній дискусії «День Незалежності України: що об'єднує українців і як ми бачимо перемогу на шостому місяці війни». Учасники заходу презентували результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова впродовж серпня 2022 р. в умовно безпечних регіонах України.

Докладно див.: https://www.youtube.com/watch?v=v6aX_kjW60&t=1654s

Директор енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова В.Омельченко **31 серпня 2022 р.** взяв участь в засіданні «Тимчасової спеціальної комісії з попереднього розгляду питань щодо порушення законодавства, які призвели до кризових явищ на енергетичному ринку України напередодні та в період збройної агресії РФ проти України» (ТСК). Ця Комісія була створена відповідно до Постанови ВР України № 7594.

У ході засідання ТСК В.Омельченко, зокрема, підкреслив необхідність термінового подолання управлінської та фінансової кризи напередодні опалювального сезону, що відбуватиметься під час російської агресії. Також він надав пропозиції щодо визначення пріоритетів у роботі ТСК та виправлення фінансової ситуації в ТОВ «Оператор ГТС України». Водночас директор Енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова запропонував певні організаційні рішення роботи ТСК.

сової спеціальної комісії з попереднього розгляду питань, які могли призвести до

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=j9zMGRZg3Mo>

22 вересня 2022 р. директор енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова В.Омельченко взяв участь у публічній дискусії **«Нові виміри регіональної безпеки. Підходи та рекомендації щодо аналізу»** в панелі «Російська війна проти України: перспективні сценарії розгортання та розв'язання конфлікту в інформаційному, енергетичному та міграційному вимірах». У своїй доповіді В.Омельченко, зокрема, відмітив важливість для регіональної енергетичної безпеки проекту синхронізації української енергетичної системи України із системою ЄС (ENTSO-E). Даний проєкт взаємовигідний як Україні, так й країнам-імпортерам електричної енергії, оскільки вирішує значною мірою фінансові проблеми українських енергетичних компаній з одного боку, а з іншого – знижує дефіцит енергоресурсів в країнах ЄС, що виник через російський шантаж.

ПУБЛІЧНА ДИСКУСІЯ

Нові виміри регіональної безпеки. Підходи та рекомендації щодо аналізу

22/09 12:00

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/publiczna-dyskusii-a-novi-vymiry-regionalnoi-bezpeky-pidkhody-ta-rekomendatsii-shchodo-analizu>

27 вересня 2022 р. в Українському кризовому медіа-центрі відбулось експертне обговорення **«Атака на українські ТЕЦ: як забезпечити енергосистему країни напередодні зими?»**.

В експортному обговоренні взяв участь директор енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова В.Омельченко. Він у своєму виступі окреслив основні ризики проходження опалювального сезону в Україні 2022-2023 рр. та надав аналіз енергетичного балансу з врахуванням військової агресії в Україні.

Також В.Омельченко запропонував рекомендації для приватних домогосподарств, регіональних та центральних виконавчих органів влади щодо мінімізації наслідків у разі реалізації песимістичного сценарію для функціонування Об'єднаної енергетичної системи України та системи теплозабезпечення.

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=WsKI82M5CW1>

30 вересня 2022 р. співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова М. Пашков взяв участь у експертній онлайн-дискусії «Білорусько-українські відносини в контексті війни» в рамках 10 Міжнародного конгресу дослідників Білорусі. Захід відбувся в Каунасі за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Білорусі.

М. Пашков виступив з доповіддю «Українські пріоритети на білоруському напрямі», у якій окреслив інтереси української сторони щодо сусідньої держави, виклики та загрози пов'язані з білоруським чинником в контексті війни. Також відзначив деякі заходи й ініціативи, спрямовані на активізацію інформаційної політики України на білоруському напрямі.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyiny/ukrainskobiloruski-vidnosyny-v-konteksti-viiny-mizhnarodna-ekspertna-dyskusija>

Директор енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова В.Омельченко взяв участь у пресконференції **«Новий виток ядерного шантажу? Ситуація на Запорізькій АЕС (ЗАЕС)»**.

У своїй промові В.Омельченко наголосив на правову нікчемність указу президента рф щодо підпорядкування ЗАЕС російському підприємству «Эксплуатирующая организация Запорожская АЭС», що зареєстрована в м.Москва. Також В.Омельченко висловив думку щодо необхідності посилення санкцій проти компанії Росатом, яка сприяє терористичним діям російських окупантів на території ЗАЕС та бере участь у привласненні української власності.

Водночас В.Омельченко висловив свою позицію щодо прогнозного балансу електричної енергії на опалювальний сезон 2022-2023 рр. та оцінив можливі ризики призупинення експорту електричної енергії у зв'язку із відсутністю в енергосистемі електроенергії від ЗАЕС.

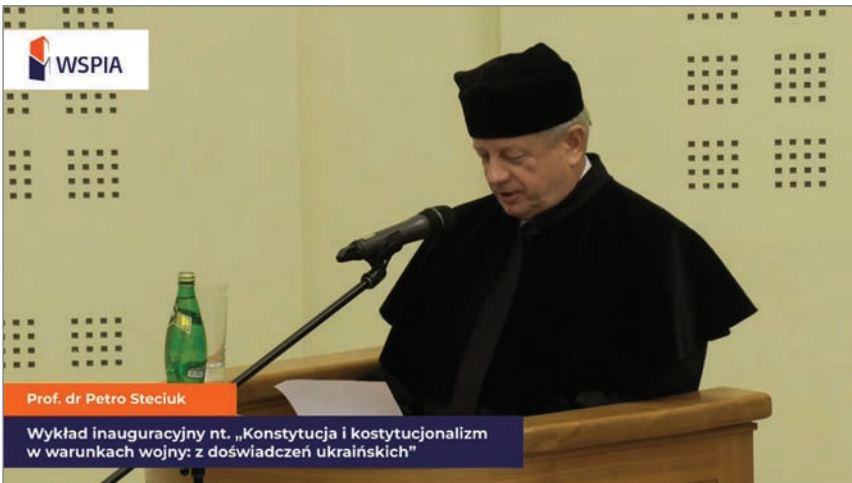

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=98pm919vUpg>

Велика заслуга в тому, що під час російської агресії Україна продовжує жити в умовах конституційної державності, забезпечує права та свободи українських громадян та гарантує інші демократичні цінності, є не тільки самого українського народу, Збройних Сил України, а й її друзів та союзників, саме тому допомога Україні, українському народові, українським громадянам, особливо українським дітям з боку Польської держави, Польського народу, польських міських і сільських громад, звичайних польських громадян – є безцінною.

Про це **8 жовтня 2022 р.** заявив науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці доктор права П. Стецюк у своїй Інавгураційній промові (лекції) «Конституція і конституціоналізм в умовах війни: з українського досвіду» на Урочистостях з нагоди відкриття нового академічного року у Вищій школі права і адміністрації в Жешуві / Вищій Жешувській Школі (Польська Республіка).

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=ZnQSLiZGb-c>

Центр Разумкова був представлений на дводенній Конференції аналітичних центрів і партнерів аналітичних центрів з усієї Європи в Берліні 19-20 жовтня 2022 р., організованої німецьким German Council of Foreign Relations (DGAP).

Європейські аналітичні центри стикаються зі зростаючими викликами: політика, спричинена кризою, зростання недовіри з боку громадян і крихка економічна ситуація, і це лише деякі з них. Зростання авторитаризму в Європі також означає звуження громадянського простору, в якому працюють аналітичні центри. Ці події призводять до фрагментації системи європейських аналітичних центрів.

Завдяки участі у конференції Центру Разумкова вдалося привернути більше уваги до питань впливу російсько-української війни та ролі аналітичних центрів у наданні об'єктивної оцінки подій та пошуку оптимальних шляхів поствоєнного відновлення. Провідний експерт енергетичних та інфраструктурних програм С. Чекунова взяла участь у декількох сесіях, зокрема, «Стан аналітичних центрів у секторі», на якій було сфокусовано увагу на основних проблемах аналітичних центрів, регіональних відмінностях, баченні політичного контексту та контексту фінансування. Okремо проведено обговорення з директором напрямку Research and Learning (On Think Tanks) про потенційну участь у колективному дослідженні на наступний рік.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-yevropeiskii-konferentsii-analiti-tychnykh-tsentriv-think-tanks-conference-2022>

26 жовтня 2022 р. провідний експерт економічних та соціальних програм Центру Разумкова К.Маркевич взяла участь у комітетських слуханнях Комітету з питань економічного розвитку Верховної Ради України на тему: «Відновлення та післявоєнний сталий розвиток України». Метою проведення комітетських слухань є необхідність вироблення практичних рекомендацій та консолідація зусиль народних депутатів, представників органів виконавчої влади, наукової, експертної та бізнес спільноти, представників громадянського суспільства щодо алгоритму дій розвитку українського суспільства в умовах сталого повоєнного відновлення України.

Читати: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/229614.html

Чинний Основний Закон держави мав би вшанувати пам'ять жертв Голодомору в Україні та містити положення про недопустимість його заперечення. Про це заявив науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці доктор права П. Стецюк на Міжнародній науковій конференції «Геноцид української нації, організований російськими комуністичним і путінським режимами, у XX – на початку XXI ст. (до 100-річчя Голодомору 1921-1923 рр., 90-річчя Голодомору-геноциду 1932-1933 рр. і 75-річчя Голоду 1946-1947 рр.)».

На думку експерта, вшанування на рівні Основного Закону держави пам'яті мільйонів невинно вбитих голодом українців не тільки відповідає базовим засадам України як демократичної, соціальної та правової держави, а й є однією з моральних гарантій незмінності її європейського курсу. Натомість, конституційний припис про недопустимість заперечення голодоморів в Україні міг би закласти належну/цивілізовану основу для встановлення юридичної відповідальності за публічну наругу над пам'яттю багатомільйонних жертв Українського народу.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/mizhnarodna-naukova-konferentsiia-genotsyd-ukrainskoi-natsii-organizovanyi-rosiiskym-komunistychnym-i-putinskym-rezhymamy-u-khkh-na-pochatku-khkh-st>

Набуття Україною повноправного членства у ЄС стане логічним та суспільно обґрунтованим наслідком її конституційного розвитку. Про це заявив науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці, доктор права П. Стецюк на Міжнародній науковій конференції «Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи» (м. Львів, 25 грудня 2022 р.). Виступаючи із доповіддю «Незворотність європейського та євроатлантичного курсу України (фактор конституційного розвитку)», експерт окремо зазначив, що конституційне закріплення у лютому 2019 р. незворотності євроатлантичного вибору України в наші дні набуло характеру своєрідної гарантії не тільки збереження суверенітету та територіальної цілісності України, а й фізичного існування самого українського народу як такого.

Захід організований Інститутом права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська Політехніка». В роботі конференції взяли участь відомі вчені правознавці, політологи, незалежні експерти з Києва, Львова, Острога, Харкова, Чернівців, а також з Грузії (Тбілісі) та Польщі (Краків, Жешув).

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/mizhnarodna-naukova-konferentsiia-pravovi-zasady-ievropeiskoi-ta-ievroatlantychnoi-integratsii-ukrainy-dosiagnennia-ta-perspektyvy>

Провідний експерт енергетичних та інфраструктурних програм Центру Разумкова С. Чекунова взяла участь у конференції, присвяченій головуванню Швеції у Раді ЄС, яка пройшла **1-2 грудня 2022 р.** у Стокгольмі. Організаторами Swedish PPC виступили Трансевропейська асоціація політичних студій (TEPSA), членом якої є Центр Разумкова, та Swedish Institute of International Affairs (UI) за підтримки Європейської Комісії.

Оприлюднено рекомендації щодо головування Швеції, запропоновані мережею TEPSA, включаючи рекомендації від Центру Разумкова, які розробили фахівці О.Мельник – співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки, координатор міжнародних проєктів, В.Юрчишин – директор економічних і соціальних програм та О.Пищуліна – провідний експерт соціальних і гендерних програм.

У своєму виступі на панельній дискусії «Відбудова України та майбутнє Європи» С.Чекунова висвітлила питання: що означає реконструкція України та її наближення до ЄС для енергетичної сфери (енергетичні ринки, виробництво та передача енергії, енергетична безпека, стійкість) України та союзу в цілому.

На думку експерта Центру Разумкова, Україна і ЄС мають перспективні напрями взаємовигідної співпраці у напрямі інтеграції електронергетичних ринків (ENTSO-E), відновлення сектору ВДЕ (включаючи розбудову водневої промисловості), у боротьбі зі змінами клімату та зниження викидів CO₂.

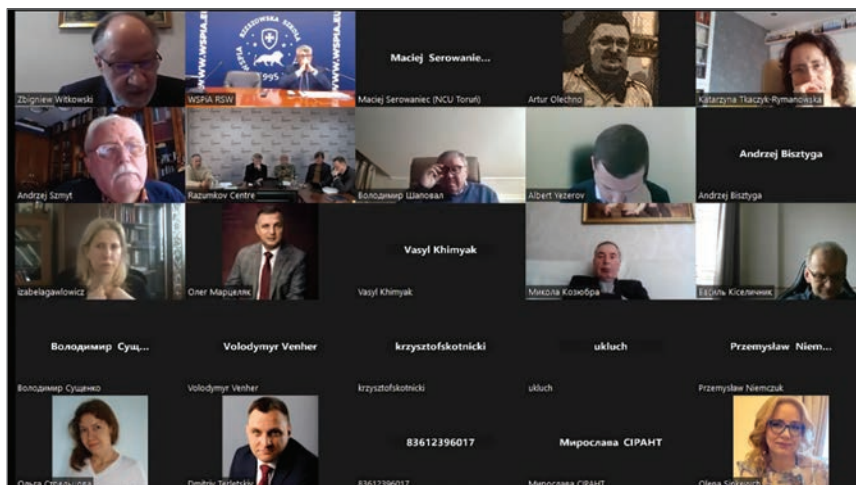

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/tsentr-razumkova-vziav-uchast-u-konferentsii-tepsa-prysviachenii-golovuvanniu-shvetsii-u-radi-yes-u-pershii-polovyni-2023-r-swedish-prepresidency-conference-ppc>

1 грудня 2022 р. в Центрі Разумкова в онлайн-режимі відбувся українсько-польський науковий семінар на тему «Вплив війни на конституційну систему здійснення влади в Україні та інших країнах Центрально-Східної Європи. Конституційні детермінанти реакції на збройний напад Росії на Україну». Захід було організовано та проведено Центром Разумкова спільно з Вищою школою права і адміністрації в Жешуві/Жешувський університет права (WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa).

В роботі Семінару взяли участь відомі українські та польські вчені конституціоналісти, політологи, міжнародники, незалежні експерти. За роботою Семінару мали можливість спостерігати в режимі Zoom українські та польські студенти юристи, політологи, держуправлінці із Жешува та Львова. Співмодераторами Семінару виступили К.Екхартд, професор Жешувського університету права WSPiA, та П.Стецюк, науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці.

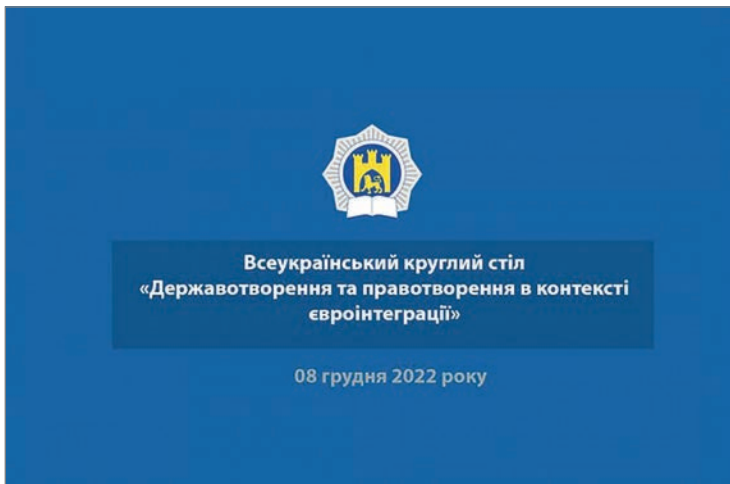
Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/naukovyy-seminar-vplyv-viyny-na-konstytutsiynu-systemu-zdiysnennya-vlady-v-ukrayini-ta-inshykh-krayinakh-tsentralnoskhidnoyi-yevropy>

8 грудня 2022 р. науковий консультант з правових питань Центру Разумкова П. Стецюк взяв участь у роботі щорічного Всеукраїнського круглого столу «Державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції». Виступаючи з доповіддю «Проблеми забезпечення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України (конституційно-правові аспекти)», експерт окрему увагу звернув на необхідності активізації процесу забезпечення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України, законодавчого закріплення повноважень щодо реалізації даного курсу Главою держави, Парламентом та Урядом, а також на доцільності використання в цьому процесі механізму офіційного тлумачення Конституції України.

Захід організовано Львівським державним університетом внутрішніх справ. В його роботі взяли участь вчені правознавці, політологи, історики з Дніпра, Києва, Львова, викладачі та курсанти Львівського державного університету внутрішніх справ, а також практичні працівники органів внутрішніх справ.

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-vseukrainskomu-kruglomu-stoli-derzhavotvorennia-ta-pravotvorennia-v-konteksti-ievrointegratsii>

Науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці П. Стецюк взяв участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Забезпечення прав людини в умовах воєнного стану в Україні» **(16 грудня 2022 р.)**.

Захід організований Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка спільно з офісом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

В роботі конференції взяли участь відомі вчені правознавці з Києва, Запоріжжя, Львова, Одеси, Чернівців, Харкова та Тбілісі, практичні працівники правоохоронних органів, військово-службовці ЗСУ.

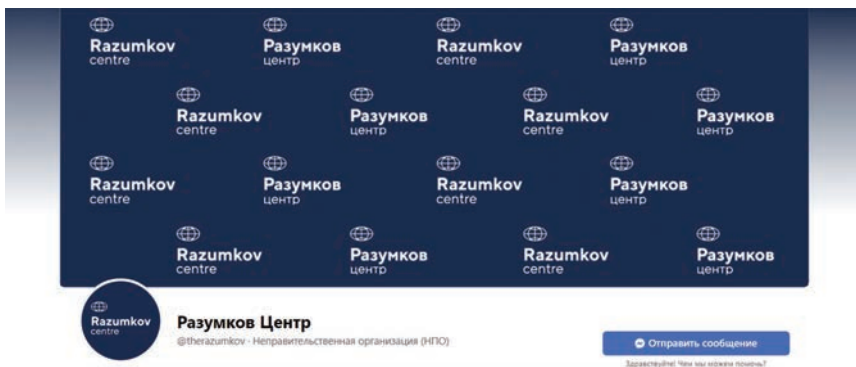

Читати: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-mizhnarodnii-naukovopraktychnii-konferentsii-zabezpechennia-prav-liudyny-v-umovakh-voienного-stanu-v-ukraini>

ЦЕНТР РАЗУМКОВА В ЦИФРАХ

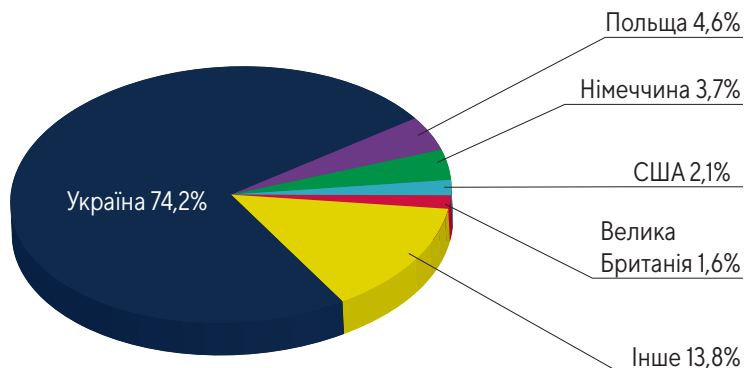

У 2022 р. сайт *razumkov.org.ua* відвідало **274 759** користувачів.

Facebook-сторінка, станом на кінець 2022 р., отримала **5 413** підписників.

FACEBOOK-СТОРІНКА ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ФІНАНСУВАННЯ ТА ВИДАТКИ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА у 2022 р.

ФІНАНСУВАННЯ	
Джерело фінансування	Сума (тис. грн)
SIPRI, 2022	1 089,7
РАСТ	1 776,3
MATRA, Королівство Нідерланди	6 734,7
OSCE	1 358,0
БФ «Демократичні Ініціативи імені Лька Кучеріва»	1 020,2
Представництво Фонду Ганнса Зайделя в Україні	1 648,6
Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні	3 729,0
Фонд Народонаселення ООН (UNFPA)	608,6
Благодійні внески, пожертва	2 542,8
Гранти від інших фондів та організацій	3 081,3
Всього фінансування	23 589,2

ОСНОВНІ ЗАСОБИ (тис. грн), станом на 01.01.2023 р.	
Залишкова вартість	1 083,8
Первісна вартість	3 716,8
Знос	2 633,0

ВИДАТКИ	
Видатки	Сума (тис. грн)
Заробітна плата адміністративного персоналу	692,1
Заробітна плата за проектною діяльністю	8 994,7
Податки на ФОП (ЄСВ)	2 131,1
Оренда, комунальні послуги	2 145,8
Інформаційне забезпечення	52,7
Утримання автотранспорту	56,4
Телекомунікаційні послуги (зв'язок, Інтернет)	65,2
Дослідження громадської думки	1 859,4
Експертні послуги	205,6
Технічне забезпечення (утримання офісної техніки, канцтовари та інше)	69,4
Господарські товари	28,7
Публічні заходи	66,3
Видавнича діяльність	544,8
Інші витрати у т. ч. аудит послуги	88,2
Всього витрат	17 000, 4

ЦЕНТР РАЗУМКОВА: КОМАНДА ТА КОНТАКТИ

Центр Разумкова – це колектив професіоналів, об'єднаних спільними цінностями та амбітними цілями.

Президент Центру – Юрій Якименко

Генеральний директор – Павло Пинзеник

У Центрі Разумкова на постійній основі працює 34 особи. З Центром активно співпрацюють в якості консультантів представники наукової та експертної спільноти. За контрактами під час виконання проєктів залучалося понад 100 зовнішніх експертів. Загальноукраїнські опитування соціологічної служби Центру Разумкова здійснюють понад 300 інтерв'юерів. Центр Разумкова висловлює вдячність усім партнерам, які сприяли проведенню наших досліджень і втіленню у життя розроблених нами рекомендацій.

Наша адреса:

Український центр економічних і політичних досліджень
імені Олександра Разумкова

01032, м. Київ, бул. Тараса Шевченка, 33Б, БЦ «Європа Плаза»

Телефон: (38 044) 201-11-98

Факс: (38 044) 201-11-99

e-mail: info@razumkov.org.ua

Вебсторінка: www.razumkov.org.ua